

ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๑๖๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง การกำหนดให้มีพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทยและวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ
เรียน รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๕๐๖.๐๓/๒๒๑๗
ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘

ด้วยกระทรวงสาธารณสุขได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ
การถวายพระราชสมัญญา “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” แต่ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
และกำหนดให้วันที่ ๒๙ ตุลาคม ของทุกปี เป็นวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ลงมติว่า เห็นชอบ
การถวายพระราชสมัญญา “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” แต่ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
และการกำหนดให้วันที่ ๒๙ ตุลาคม ของทุกปี เป็น “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ”
ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ และให้กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักอำนวยการและเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๒๒๔

www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ สธ ๐๕๐๖.๐๓/ ๒๒๑๗

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง การกำหนดให้มีพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทยและวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. สำเนาคำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๒๐๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๔. สำเนารายงานการประชุมคณะทำงานกำหนดให้มี “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” ในปีปฏิทินของชาติไทย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ที่ รก ๐๐๐๗/๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๖. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ที่ วธ ๐๕๐๕.๔/๒๓๐๗ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุขขอเสนอเรื่อง การกำหนดให้มีพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทยและวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖) ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายยงยุทธ ยุทธวงศ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงสาธารณสุข ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่า ๑,๐๐๐ ปี นับแต่ยุคของสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ ๗ จนถึง สมัยรัตนโกสินทร์ และรัชสมัยปัจจุบัน เป็นประจักษ์พยานสำคัญภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ยังคงมีบทบาท ดำรงคุณค่า และความนิยมโดยไม่เสื่อมคลาย และกว่าทศวรรษที่ผ่านมาสถานการณ์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ภายใต้กลไกขับเคลื่อนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒ และภารกิจของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกฎหมายภายในประเทศหลายฉบับ เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช กฎหมายเกี่ยวกับอุทยาน กฎหมายว่าด้วยการสงวนรักษาและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ และยังมี กฎหมายหรือกรอบข้อตกลงระหว่างประเทศ ได้แก่ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย

ทาง...

ทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าใกล้สูญพันธุ์ พิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม เป็นต้น

คุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยดังกล่าว ภาครัฐควรจัดทำมาตรการ กลไก หรือปรกการเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ ปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าว ให้ดำรง คงอยู่อย่างยั่งยืนและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งเสริมสร้างโอกาสให้เกิดกระบวนการสร้างงาน สร้างรายได้ และกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ประเทศไทยจึงได้ออกกฎหมายและประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๕๒ ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๒๐ ก ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓

การขับเคลื่อนภารกิจด้านการอนุรักษ์ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ต้องอาศัยกลไกสำคัญเชิงบูรณาการในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และสถานการณ์ ร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกระดับชาติอันได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ตามมาตรา ๕ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ และมีกลไกสำคัญอีกประการ ได้แก่ กลไกการขับเคลื่อนตามมาตรา ๑๒ โดยกำหนดให้กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริม การศึกษาอบรม การศึกษาวิจัย และพัฒนาภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร รวมทั้งงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย มาตรา ๑๓ ให้อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นนายทะเบียนกลาง และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นนายทะเบียนจังหวัด

กระทรวงสาธารณสุข โดย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีวิสัยทัศน์ ในการนำการแพทย์แผนไทยให้เป็นแพทย์ทางหลักของชาติไทย โดยมีพันธกิจ "พัฒนาแพทย์แผนไทยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ได้รับการยอมรับ ในระดับสากล" และได้ตระหนักถึงคุณค่าและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน สมุนไพรไทยที่มีตำรงอยู่มาช้านานมากกว่า ๑,๐๐๐ ปี จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ปรากฏหลักฐานการใช้สืบทอดกันมาจากกรุ่นสู่รุ่นทั้งในระดับพระมหากษัตริย์ บุคคลชนชั้นสูง ปราชญ์ และประชาชนทั่วไป อีกทั้งยังได้รับความนิยมชมชอบในสังคมปัจจุบันและแพร่กระจายไปสังคมโลก แต่ยังมีขาดระบบกลไกและมาตรการหรือเครื่องมือในการบริหารจัดการอนุรักษ์ คุ้มครอง ปกป้อง เพื่อพัฒนาสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนสืบไป จึงเห็นควรเสนอให้รัฐบาลประกาศกำหนดในปีปฏิทินให้มี "วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ" และยกย่องเชิดชูบุคคลสำคัญผู้มีคุณูปการด้านการแพทย์แผนไทย เป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

(ไม่มี)

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงสาธารณสุข ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดให้มี "วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยของชาติ" ในปีปฏิทินของชาติไทย พิจารณาคณะบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย และกำหนดในปีปฏิทินให้มี "วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ"

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

จากอดีตจนถึงปัจจุบันปรากฏหลักฐานการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยปรากฏหลักฐานมากกว่า ๑,๐๐๐ ปี ทั้งในระดับบรมครู พระมหากษัตริย์ บุคคลชั้นสูง ประชาชนและประชาชนทั่วไป อีกทั้งยังได้รับความนิยมชมชอบในสังคมปัจจุบันและแพร่กระจายไปสังคมโลก แต่ยังมีขาดระบบกลไกและมาตรการหรือเครื่องมือ ในการบริหารจัดการอนุรักษ์ คุ้มครอง ปกป้อง เพื่อพัฒนาสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนสืบไป จึงเห็นสมควรเสนอให้รัฐบาลประกาศกำหนดให้มี “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” เช่นเดียวกับวันสำคัญอื่นที่รัฐบาลได้จัดให้มีมาก่อน เช่นวันวิทยาศาสตร์ วันข้าว วันประมง วันภาษาไทย ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ๑) เฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์ที่มีความสำคัญและคุณูปการต่อวงการแพทย์แผนไทย
- ๒) กระตุ้นและปลุกจิตสำนึกให้คนไทยทั้งชาติได้รู้จักและตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย อันเป็นภูมิปัญญาประจำชาติที่มีมาช้านาน
- ๓) สร้างกระแสและเป็นกลไกผลักดันในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตลอดจนการใช้กลไกการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนดั้งเดิมในระบบบริการสุขภาพ ระบบเศรษฐกิจ และการพึ่งตนเองของสังคมไทย
- ๔) เปิดโอกาสให้ส่วนราชการทั้งภาครัฐและเอกชน ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหลากหลาย เพื่อเป็นการรวบรวม อนุรักษ์ ใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาดังกล่าวของชาติไทยสืบไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย เป็นสมบัติของชาติ ดำรงคงอยู่คู่สังคมไทยและรับใช้ประชาชนชาวไทยมาช้านาน ดังนั้น การกำหนดให้มี “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” ในปีปฏิทินของชาติไทย และการคัดเลือกบุคคลสำคัญเพื่อยกย่องเชิดชูเป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทยที่มีความสอดคล้องเกิดผลประโยชน์ต่อชาติ บ้านเมืองและประชาชน หากไม่ได้รับการอนุรักษ์และคุ้มครองหรือประกาศให้ทราบโดยทั่วกันอาจทำให้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยอันเป็นภูมิปัญญาประจำชาติที่มีมาช้านาน อาจสูญหายได้ จำเป็นต้องเร่งดำเนินการให้สำเร็จ ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการเสนอของบประมาณ ขออนุมัติ ดำเนินการกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการจัดเฉลิมฉลองให้ทันกับวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘

๔. สารระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ บุคคลที่สมควรได้รับการถวายพระราชสมัญญาเป็น “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” คือพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด มีพระราชกรณียกิจ ในการรวบรวมความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย และภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยมาเผยแพร่ในวงกว้าง ทำให้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย มีรากฐานไม่จำกัดอยู่เฉพาะแต่ในวังหรือชนชั้นสูง ประชาชนสามารถ เข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้ยังเป็นผู้สร้างรากฐานทางเศรษฐกิจของประเทศไทย มองการณ์ไกลจากการสร้างศิลปะแบบผสมผสาน ๓ วัฒนธรรม ไทย จีน ฝรั่งเศส ในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการแพทย์แผนไทยและเป็นบุคคลที่ทำให้การแพทย์แผนไทยมีความเจริญรุ่งเรืองเกิดคุณูปการแก่ประชาชนในวงกว้างจนองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Unesco) ได้ประกาศรับรองให้สิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และจากจารึกแผ่นศิลาว่าด้วยการปฏิสังขรณ์ วัดพระเชตุพน ครั้นรัชกาลที่ ๓

จ.ศ.๑๑๔๓๓ พ.ศ.๒๓๗๔ ตรงกับวันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๓๗๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จมาทรงถวายพระภุชงค์ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม และได้ทรงทอดพระเนตรเห็นพระอุโบสถ พระวิหาร พระระเบียง ภูมิ เสนาสนะต่างๆ ซึ่งพระพุทธรูปที่จำลองมาสร้างมาแล้วเป็นเวลา ๓๑ ปี มีการชำรุดปรักหักพังมาก จึงมีพระราชศรัทธาจะปฏิสังขรณ์ และขยายพื้นที่ให้มากกว่าเดิม จึงมีพระราชโองการสั่งให้หรือพระอุโบสถเดิมมีการก่อตึกเสนาสนะสงฆ์ต่างๆ/รวมทั้งสร้างภูมิ หอไตร หอสวดมนต์ หอระฆัง และศาลาที่มีอยู่เดิม และศาลาหลังใหม่ รวมได้ ๒๓๗ หลัง มีการจารึกแผ่นศิลาไว้ตามศาลาต่างๆ และมีการปฏิสังขรณ์ พระอาราม พระอุโบสถให้ใหญ่กว่าเดิม ในเรื่องของจารึกตำราการแพทย์ แผ่นไทย มีการติดประดับไว้ตามศาลารายต่างๆ เช่น แผ่นผีตาช ผียอดเดี่ยว แผ่นซัลลูกะ แผ่นกุมารและแม่ชื่อแผ่นล้าบองราหู ตำรายากุมาร จารึกตำราโอสถต่างๆ เป็นต้น อีกทั้งมีการก่อตั้งรูปฤๅษีตัดตนที่มีส่วนประกอบสังกะสี ผสมดีบุก ตั้งไว้ศาลาละ ๔-๕ รูป รวม ๑๖ หลัง และยังมีจารึกตำรายาต่างๆ ติดประดับไว้ในศาลา ทั้ง ๑๖ หลังอีกด้วย

จึงเป็นการสมควรในการถวายพระราชสมัญญา แต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้เป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย ตามข้อเสนอและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นต้น ให้ความเห็นชอบดังกล่าว ในฐานะคณะกรรมการและคณะทำงานกำหนดให้มี “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” ในปีปฏิทินของชาติไทย และกำหนดให้วันที่ ๒๔ ตุลาคม เป็นวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ในปีปฏิทินของชาติไทย ตามมติคณะกรรมการกำหนดให้มี “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” ในปีปฏิทินของชาติไทย จะทำให้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครองและตระหนักถึงคุณค่าที่บรรพบุรุษรุ่นก่อนได้สั่งสมจนเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับการยอมรับ อีกทั้งยังเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และกระตุ้นการปลุกจิตสำนึกให้คนไทยทั้งชาติได้รู้จักและตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย อันเป็นภูมิปัญญาประจำชาติที่มีมาช้านาน รวมทั้งการสร้างกระแสและเป็นกลไกผลักดันในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตลอดจนการใช้กลไกการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนดั้งเดิมในระบบบริการสุขภาพระบบเศรษฐกิจ และการพึ่งตนเองของสังคมไทย

๔.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๓ นับตั้งแต่พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒ กว่าทศวรรษ บทเรียนสำคัญภายใต้ระบบกลไกกฎหมายเฉพาะดังกล่าว นับเป็นริ้ว และเครื่องมือสำคัญของประเทศในการบริหารจัดการฐานข้อมูลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร เพื่อประโยชน์ในการปกป้อง คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของชาติ โดยมีกลไกสำคัญในการบริหารจัดการ กำกับติดตาม และประเมินผล ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการให้คำแนะนำหรือปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ตลอดจนกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ชุมชน และองค์การเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร รวมทั้งให้ความเห็นชอบในการสั่งการ เพิกถอน การจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของนายทะเบียนหรือผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติ และวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์การจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การบริหาร การจัดหาผลประโยชน์ และการใช้จ่ายเงินกองทุนและการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

๔.๓ คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๑๒๐๗/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดให้มี “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” ในปีปฏิทินของชาติไทย ลงวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณากำหนด กลั่นกรอง ตรวจสอบข้อมูล ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการกำหนด “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” และข้อเสนอเกี่ยวกับข้อมูลบุคคลสำคัญเพื่อยกย่องเชิดชูเป็นพระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย

รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) ค้นหา รวบรวมข้อมูล (Intelligence) นำเสนอรายละเอียดข้อมูล ประวัติบุคคลสำคัญความเป็นมาเชิงวิวัฒนาการการแพทย์แผนไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เสนอผู้บริหารกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๒) เสนอแนะหรือสนับสนุนการกำหนดนโยบาย (Recommendation) โดยอาศัยกลไกการกลั่นกรอง ตรวจสอบและเสนอแนะจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องได้แก่คณะกรรมการกำหนดให้มี “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” ในปีปฏิทินของชาติไทย

๓) วางหรือกำหนดนโยบาย (Prescription) กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่กำหนดกรอบทิศทางกรดำเนินการตามข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าว นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในฐานะรัฐบาลกลางผู้มีอำนาจตัดสินใจในการกำหนดนโยบายดังกล่าว

๔) กำหนดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับนโยบาย (Invocation) กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีบทบาทในการนำนโยบายดังกล่าวและนำไปสู่การปฏิบัติตามแนวทาง ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

ไม่มี

๖. ผลกระทบ

ไม่มี

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ไม่มี

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้ขอความเห็นในการถวายพระราชสมัญญา “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” แต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวและการกำหนดให้มีวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา และกระทรวงวัฒนธรรม โดยทั้งสองหน่วยงานได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรที่กระทรวงสาธารณสุขจะดำเนินการถวายพระราชสมัญญา “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” แต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวและการกำหนดให้มีวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ ในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ของทุกปี

๙. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒

๑. มาตรา ๑๒ กำหนดให้มีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่างๆเกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริมการศึกษาอบรม การศึกษาวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรและรับผิดชอบในงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการ

๒. มาตรา ๑๗...

๒. มาตรา ๑๗ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดตำรับยาแผนไทยหรือตำราการแพทย์แผนไทยที่มีประโยชน์หรือมีคุณค่าในทางการแพทย์หรือการสาธารณสุขเป็นพิเศษ ให้เป็นตำรับยาแผนไทยหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชาติแล้วแต่กรณี

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดังนี้

๑๐.๑ เห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” แต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑๐.๒ กำหนดให้วันที่ ๒๙ ตุลาคม ของทุกปี เป็นวันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์รัชตะ รัชตะนาวิน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
สำนักคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

โทร. ๐ ๒๑๔๙ ๕๖๐๗ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๑๐๙๕